

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapjogot érintő rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

Hiv. szám: –

Ügyintéző:

Telefon:

E-mail:

HATÁROZAT

Panaszos képviseletében előterjesztett panasz tárgyában, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete alapján megismételt közigazgatási hatósági eljárás során – figyelemmel a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, azzal szemben közigazgatási per indítható.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a vitatott határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya. Tájékoztatom, hogy a keresetlevelet elektronikus úton is benyújthatja, azonban a jogi képviselő, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére ez kötelező. Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A keresetlevél elektronikus előterjesztésére szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/kozigazgatasi-per-birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le. Eljárási költség nem merült fel.

A határozatot kapják:

- 1) panaszos (képviseelője útján)
- 2) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4) Irrattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos a Rendőrőrs munkatársai ellen tett panaszt a vele szemben fogatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

A panaszbeadványt a Panaszos a Panasztestületnél postai úton terjesztette elő, annak kiegészítésére nem került sor.

A Panaszos a panaszbeadványban előadta, *-n, * óra után a * utcában haladt ittas állapotban a gépkocsijával, amikor pár száz méter megtétele után egy rendőrautóval három rendőr igazoltatta őt. A Panaszos elismerte, hogy fogyasztott alkoholt. Ekkor a rendőrök azt mondták, hogy „akkor bilincs és megyünk az őrsre”. A rendőrök „szondát nem vettek elő”. A Panaszos mondta a rendőröknek, hogy nincs szükség bilincse, mert nem tanúsít ellenállást. Az „intézkedő rendőr közölte, mi akkor is megbilincseljük, és odaszólt az egyik társának, hogy vedd elő a spray-t”. A Panaszos az első fújásnál hátat fordított és „pánikba esve” a mögötte lévő lépcsőn felfelé elkezdett szaladni. Öt-hat lépcsőfok megtétele után, pár méterre az igazoltatás helyszínétől megbotlott, de ekkor már mögötte állt a rendőr, aki ismételt lefújta őt spray-vel és hátra bilincselte a kezeit. A helyszínre rövid időn belül több rendőrautó érkezett. Az első rendőrautóból kiszállt még három rendőr, akik a Panaszos szemébe fújtak spray-vel, aki ekkor már meg volt bilincselve, és ekkor kapta az arcára az „első ütést”, A Panaszos hangsúlyozta, hogy „ekkor már sprayvel háromszor arcon” fújva, „hátrabilincselte kézzel, abszolút védekezésképtelen állapotban” volt. Az ütések hatására összegörnyedt, valamint a „spray hatásától” nem tudta, hogy hányan bántalmazták. Előadta, hogy a rendőrök folyamatosan ütötték őt, beszakadt a dobhártyája is.

Ezután két rendőr belökte a Panaszost a rendőrautóba, kérdéseire nem válaszoltak, hanem „arcon” ütötték. A Rendőrkapitányságon is többször bántalmazták. Ezt követően elvitték az orvosi ügyeletre, ahol „vizeletet és vért vettek” tőle. A bilincset itt vették le a Panaszosról. A vérvétel előtt a Panaszos jelezte az ügyeletes doktornőnek, hogy alig hall, fáj a feje, nagyon fáj a füle és zúg is. A doktornő erre nem reagált semmit. A papírok kitöltését követően közölték a Panaszossal, hogy írja alá azokat. A Panaszos jelezte, hogy nem tudja elolvasni, mit ír alá, mert szemüveget visel olvasáshoz és az a kocsiiban maradt. „A válasz az volt, hogy ezzel nem kell foglalkozni, mert ezek az eljáráshoz szükséges papírok” és írja alá nyugodtan. Ezt követően a Panaszost szabadon engedték. A Panaszos azt állította, hogy a rendőrök ellopták az autójából a Meharis szivarjait és a bicskáját. A panaszbeadvány szerint halláskárosodása miatt rendszeresen jár orvoshoz. A Panaszos előadta, hogy megjelent a Rendőrkapitányságon, azonban a jegyzőkönyvből nem adtak neki egy példányt.

A Panaszos a fentiekre tekintettel kérte, hogy a panaszát a Panasztestület vizsgálja ki.

A Panaszos a vele szemben fogatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban – beadványa szerint – az alábbiakat sérelmezte:

1. a rendőri intézkedés során elszenvedett bántalmazását és személyes tárgyai jogtalan eltulajdonítását,
2. az elfogás jogszerűségét, annak körülményeit (az alkoholszonda alkalmazásának hiányát),

3. a kényszerítő eszközök (testi kényszer, bilincs és vegyi eszköz) alkalmazását,
4. a ruházat és jármű átvizsgálását,
5. az olvasó szemüvegét nem használhatta,
6. a jegyzőkönyvből nem kapott példányt.

II.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri intézkedések érintették a Panaszos Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelőség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a XX. cikkében foglalt testi épséghez és egészséghez való jogát, valamint a XIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

Az állásfoglalás alapján a rendőri intézkedést, azon belül a testi kényszert és a bilincset jogszerűen és indokoltan hajtották végre a rendőrök.

Nem volt megállapítható, hogy az ittasság ellenőrzéssel, illetőleg annak hiányával sérült-e a Panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

A Panaszos testi épséghez és egészséghez való jogának sérelmét állapította meg a Panasztestület a jogszabályi felhatalmazáson túli erőszak alkalmazása tekintetében.

Az intézkedő rendőrök általi gázspray-alkalmazás vonatkozásában a bizonyítékok csekély volta miatt nem volt megállapítható a Panaszos testi épséghez és egészséghez való jogának sérelme.

A Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható abban a kérdésben, hogy milyen tájékoztatást kapott a rendőröktől — olvasószemüvege hiányában — az aláírandó iratok tartalmáról.

A Panasztestület megítélése szerint az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

III.

Az országos rendőrfőkapitány a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárást követően döntésben (a továbbiakban: Határozat) a rendőri intézkedés elleni panaszt – minden tekintetben – elutasította.

A főkapitányi döntéssel szemben a Panaszos – képviselője útján – keresetet terjesztett elő, kérve annak hatályon kívül helyezését és az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) új eljárásra kötelezését.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: Bíróság) jogerős ítéletében a Határozatot hatályon kívül helyezte és az alperest [ORFK-t] új eljárás lefolytatására

kötelezte. A Bíróság az ítéletében a felperes [a Panaszos] olvasó szemüvegének használatával kapcsolatban a panaszt elutasította.

A Bíróság ítéletét az ORFK Hivatal Jogi Főosztály Képviselési Osztály továbbította az eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező ORFK Ellenőrzési Szolgálat Központi Panasziroda részére.

IV.

A tényállás tisztázása érdekében az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (1)-(2) bekezdése alapján lefolytatott bizonyítási eljárás során a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be, majd használta fel:

- előterjesztett panaszbeadvány,
- RFK vezetőjének átirata és mellékletei:
- Rendőrkapitányság vezetőjének kiegészítő jelentése,
- RFK vezetőjének átirata és mellékletei:
- Rendőrkapitányság vezetőjének átirata és mellékletei:
- Rendőrőrs jelentése elfogás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról, parancsnoki vélemény és kivizsgálás, valamint nyilatkozat Panaszos vonatkozásában,
- Rendőrőrs büntető feljelentése Panaszos vonatkozásában,
- RFK vezetőjének szakmai állásfoglalása és mellékletei:
- Rendőrkapitányság vezetőjének szakmai állásfoglalása és mellékletei,
- rendőri jelentés,
- hivatalos feljegyzés,
- ambuláns adatlap Panaszos vonatkozásában,
- Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya, tanúkihallgatási jegyzőkönyv Panaszos vonatkozásában,
- Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya, jegyzőkönyv a tanú folytatólagos kihallgatásáról a Panaszos vonatkozásában,
- Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya, tanúkihallgatási jegyzőkönyvek,
- Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya, határozat a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette és más bűncselekmény miatt indított bűnügyben,
- éLegfőbb Ügyészség Terrorizmus, Pénzmosás és Katonai Ügyek Főosztálya, határozata.

V.

A rendelkezésre álló – a IV. részben felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

*-n *-tól *-n *-ig a Rendőrőrs beosztottjai egyenruhában, szolgálati jelleggel ellátott és megkülönböztető jelzéssel felszerelt gépkocsival járőrszolgálatot láttak el a Rendőrőrs illetékességi területén * településen. A szolgálati gépkocsiban tartózkodott egy fő polgárőr hölgy is.

*-n, * óra körüli időben a járőrvezető észlelte, hogy a * utcában lévő kocsmá előtti útszakaszból elindult egy gépkocsi a * utca irányából * irányába.

A fenti gépkocsit és annak vezetőjét, a későbbi Panaszost *-n *-kor intézkedés alá vonták a előtti közterületen és igazoltatták a közlekedési rendszabályok megtartásának ellenőrzése céljából, amely felszólításnak a Panaszos eleget tett.

A Panaszos az intézkedés során szemmel láthatóan és érezhetően is erősen ittas állapotban volt. A Panaszos úgy nyilatkozott, hogy alkoholt fogyasztott, így gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a járművet vezető Panaszos a gépkocsival történő elindulást megelőzően szeszesített fogyasztott, ezért vele szemben a helyszínen *-kor Dräger alkoholszondát alkalmaztak, amely 1,02 milligramm/liter ezrelék levegőalkoholkoncentráció értéket mutatott. Tekintettel arra, hogy büntetőjogi értelemben ittas állapotnak az minősül, ha a tettes 0,50 gramm/liter ezrelék véralkohol, illetve esetünkben 0,25 milligramm/liter ezrelék levegőalkoholkoncentrációnál nagyobb értéket eredményező, szeszes ital fogyasztásából származó alkohollal a szervezetében vezeti a gépi meghajtású járművet, ezért a műszeres mérés során kapott érték járművezetés ittas állapotban vétség elkövetésének gyanúját vetette fel a Panaszossal szemben.

A Panaszost – aki együttműködő volt, – az intézkedő rendőr tájékoztatta, hogy további intézkedés megtétele miatt előállítja a Rendőrkapitányságra és az orvosi ügyeletre mintavétel céljából, illetve közölte vele azt is, hogy a gépkocsiját zárja le, amelynek eleget tett. Ezt követően a rendőr főtörzsőrmester asszony a szolgálati gépkocsihoz lépett, hogy írásban is nyilatkoztassa a Panaszost az alkoholfogyasztás tényéről a vonatkozó ORFK utasítás melléklete szerint.

A nyilatkozat kitöltésére már nem kerülhetett sor, mert a Panaszos addigi együttműködő magatartása megváltozott, nem értette az előállítás okát, folyamatosan beszélt, „*ordítani kezdett*”, nem volt hajlandó alávetni magát az előállításnak, passzív ellenszegülést megvalósítva.

A tényállást a bilincselés és a vegyi eszköz alkalmazása tekintetében az intézkedést kezdeményező rendőr és az intézkedés kezdetén jelen volt polgárőr vallomása, valamint a panaszbeadvány, továbbá az életszerűség figyelembe vételével állapítottam meg.

A rendőr törzsőrmester az intézkedés eredményes befejezése érdekében a bilincs használata mellett döntött, ezért a Panaszos jobb karját hátra helyzetben megfogta, bal kézzel tartotta, majd jobb kézzel a bilincset nyúlt.

Ekkor a Panaszos hirtelen – aktív ellenszegülést megvalósítva – kitepte magát a fogásból.

Azt észlelve, hogy a Panaszos ellenszegül az intézkedésnek, a rendőr törzsőrmester a nála lévő szolgálati spray-vel feléje fűjt, azonban a Panaszos elhajolt, a permet az intézkedést biztosító polgárőr nőt érte. A Panaszos futva megindult felfelé a lépcsőn kivonva magát az intézkedés alól. Ahogy a rendőr utána indult, a Panaszos egy alkalommal visszarúgott és a mellkasán eltalálta a rendőrt, ezáltal támadó magatartást megvalósítva.

A vegyi eszköz alkalmazásának időpontját a hatóság az intézkedéskor jelen volt polgárőr nő vallomását – ő állt, amikor a vegyi eszköz hatása őt érte, majd ezt követően futott el a Panaszos a helyszínről – alapul véve állapította meg.

A törzsőrmester ekkor megpróbálta megfogni a Panaszos lábát szökésének megakadályozása céljából, aminek következtében a Panaszos elvesztette az egyensúlyát és a lépcső korlátjába

kapaszkodott. A Panaszos a lábát kiszabadította a fogásból és elindult tovább felfelé a lépcsőn. A törzsőrmester utána ment és a lépcső tetején utolérte.

Hátulról a Panaszos derekát megragadta és a földre kényszerítette, azonban az intézkedésnek a Panaszos továbbra is aktívan ellenállt és megpróbált kiszabadulni a fogásból.

Ekkor a törzsőrmester ismételtén használta a vegyi eszközt a Panaszossal szemben, majd kezeit hátra helyzetben megbilincselte, felállította és elindultak visszafelé a kollégái irányába.

Ugyan a vallomások a bilincselés időpontjára vonatkozóan eltérő állításokat tartalmaztak, de az intézkedés folyamatát alapul véve a bilincselés megtörténtét a fent rögzítettek szerint tartja a hatóság életszerűnek.

Az időközben az intézkedés eredményes befejezése érdekében a helyszínre megérkező rendőrökkel, illetőleg a szolgálatirányító parancsnokkal együtt, mivel a Panaszossal szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak, a ruházatát átvizsgálták.

A Panaszos a ruházat átvizsgálás során hangoskodott, szitkozódott, ismételtén megkísérelte elhagyni a helyszínt és csak a többszöri, határozott felszólításnak engedelmeskedett.

A ruházat átvizsgálás során a Panaszos nadrágjának zsebéből előkerült egy kb. 10 cm pengehosszúságú bicska, amely közbiztonságra különösen veszélyes eszköznek minősül, ezért annak közterületen birtoklásával a Panaszos a közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértés tényállását valósította meg.

A közbiztonságra különösen veszélyes eszközt az intézkedés során a rendőrök a helyszínen elvették és szabálysértési feljelentést tettek a Panaszos ellen.

A bilincs alkalmazására *-n *-tól *-n *-ig került sor, amely sérülést nem okozott.

Mivel a Panaszos gépkocsijában több értékes szerszám is volt, ezért a szolgálatirányító parancsnok intézkedett annak biztonságos őrzésére vonatkozóan, amely során a gépkocsit betárolásra autómentővel elszállították. A Panaszos gépkocsija átvizsgálásra került.

A Panaszos vizeletvétel és véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, mintavétel biztosítása miatt előállításra került rövid időre, kb. 5 percre a Rendőrkapitányságra – *folyamatos őrzés mellett* – a szükséges mintavételi egységdobozok felvételének idejére, majd az orvosi ügyeletre állították elő.

A mintavételekre *-n *-kor és *-kor került sor.

Az ügyeletes orvos által *-n *-kor kiállított ambuláns adatlap alapján a Panaszos tiszta, ritmusos, kellően ékelt szívhangokkal, zörej nélkül, valamint puha, sejtes alaplégzéssel kerül az orvoshoz. Nincs neurológiai eltérése, illetőleg folyamatosan beszél. Kórelőzményként szerepel az adatlapon továbbá, hogy „*Rendőrség hozza vér, vizelet vételre ittas vezetés miatt. Panaszja nincs*”, illetőleg megtalálható egy vérnyomás és pulzus érték. Az egyéb információk között az orvos rögzítette a vizelet és vérvétel időpontját, a mintavételi jegyzőkönyvek számát, illetve azt, hogy „*Külsérelmi nyom nincs sehol a testén.*”

A Panaszos vezetői engedélye a helyszínen átvételi elismervény ellenében bevonásra került.

A Panaszos a rendőri intézkedés során panasszal nem élt, figyelmét felhívták, hogy az intézkedéssel kapcsolatban hol és milyen módon élhet panasszal. Az előállítás időtartamáról igazolást kapott.

A Panaszos nem jelzett az intézkedő rendőrök felé olyan tény, hogy az olvasáshoz szemüvegre lenne szüksége. Az iratok aláírása előtt, szóban is felolvasásra kerültek, az előzetes szóbeli tájékoztatást követően a Panaszos azokat elolvasta, megértette, tudomásul vette, aláírta. Bárminemű írásra, olvasásra vonatkozó korlátozottságáról az intézkedő rendőröket nem tájékoztatta.

A Panaszost az orvosi ügyeletről *-n *-kor szabadon bocsátották.

A Rendőrkapitányság vezetője a Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya (a továbbiakban: Ügyészség) *-n kelt megkeresése alapján az intézkedés iratanyagát megküldte részükre, mivel az ügyészség a rendőri bántalmazással kapcsolatban nyomozást indított. Az

Ügyészség *-n kelt határozatában a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette, a súlyos testi sértés büntette miatt folytatott nyomozást, – mivel a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése és az eljárás folytatásától sem várható eredmény, – valamint a szolgálatban kötelességszegés vétsége miatt folytatott nyomozást, – mivel a cselekmény nem bűncselekmény –, megszüntette.

A határozattal kapcsolatban a Legfőbb Ügyészség Terrorizmus, Pénzmosás és Katonai Ügyek Főosztálya határozatában a sértett (a Panaszos) jogi képviselője által benyújtott panaszt elutasította.

VI.

A Bíróság jogerős ítéletében – annak rendelkező részében – az alábbiak szerint döntött:

„A bíróság azt állapította meg, hogy az alperes [az ORFK] a gázspray kapcsán tett iratellenes határozati megállapításával olyan súlyos eljárási jogszabálysértést követett el a tényállás tisztázás körében, amely az ügy érdemére kihatott, ami a hatályon kívül helyezést tette indokolttá.”¹

„A bíróság ezért megállapította, hogy a felperesnek [a Panaszosnak] a peres eljárás során nem sikerült azt igazolnia és bizonyítania, hogy bármiféle módon jelezte volna a rendőröknek azt, hogy olvasó szemüvegre van szüksége, hiszen az iratokat jóváhagyólag aláírta az elbocsátását megelőzően, azokra semmiféle olyan megjegyzést nem fűzött, hogy a tartalmukat nem ismeri, mivel olvasó szemüvegének hiányában azokat átolvasni nem tudta. Így a bíróság e körben azt állapította meg, hogy helyes volt az alperesi [ORFK] határozat, amikor a panaszt e körben elutasította.”²

„Mindezekre figyelemmel a bíróság a Pp. 339. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a rendelkező rész szerint határozott és kizárólag a Ket. 50. §-nak és 72. §-nak megsértése miatt helyezte hatályon kívül az alperesi [ORFK] nyilatkozatot a gáz spray-vel kapcsolatos megállapításai okán.”³

„Az új eljárásban az alperesnek [ORFK] az a feladata, hogy az iratok között rendelkezésre álló Központi Nyomozó Főügyészség Budapesti Regionális Osztályának Nyomozati iratai áttanulmányozását követően a felperes [a Panaszos] jogi képviselőjének 10. számú beadványában részletezett rendőri tanúvallomásokra azt a megállapítást tegye, hogy történt gáz spray használat a felperessel [a Panaszossal] szemben.”⁴

„Az új eljárásban a továbbiakban az alperesnek [az ORFK-nak] az a feladata, hogy az események időrendi sorrendjét feltárja és a feltárt tényállásból jogi következtetést vonjon le. Tisztáznia kell, hogy mi volt hamarabb, a gáz spray használata, ahogy a felperes [a Panaszos] hivatkozik rá, majd ezt követően a futása, majd a vele szemben történt kényszerintézkedés, testi kényszer és bilincselés, vagy pedig először történt a menekülése, ami a gáz spray használatát, valamint a bilincs és testi kényszer további használatát vonta maga után. E körben külön kell választani azt is, hogy ha az iratokból ez ténylegesen tisztázódik, hogy az elfogásakor volt-e vele szemben testi kényszer és ezt követően történt-e vele szemben

¹ Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete 6. oldal, 2. bekezdés;

² Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete 7. oldal, 2. bekezdés;

³ Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság. ítélete 7. oldal, 3. bekezdés;

⁴ Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság. ítélete 7. oldal, 4. bekezdés;

további testi kényszer és bilincselés a ruházat átvizsgálását követően. Mindezek kivizsgálása után lesz az alperes [az ORFK] abban a helyzetben, hogy érdemben eldönthesse a felperes [a Panaszos] panaszának e körben helyt ad-e, vagy azt elutasítja, melyet a Ket. 72. §-ban foglaltakra figyelemmel megfelelő módon kell indokolnia és részleteznie, hogy az érdemi felülvizsgálatra alkalmas legyen.”⁵

VII.

A Bíróság által megküldött iratok között szereplő, *-n kelt, a Panasztestületnek címzett Panaszos által aláírt beadványban megnevezett tanúk meghallgatásától eltekintettem, mivel az Ügyészségen *-n *-kor rögzített folytatólagos tanúkihallgatási jegyzőkönyvében a Panaszos a tanúkkal kapcsolatban az alábbi vallomást tette „*Ügyészi kérdésre úgy nyilatkozom, hogy nincs tudomásom arról, hogy a velem szembeni rendőri intézkedést a község lakosai közül bárki látta volna. Beszéltem ugyan egy hölgygel, aki azt állítja, hogy hallotta, hogy valami történik az utcán, de nem mert kinézni, illetve kijönni.*” Megállapítottam továbbá, hogy a beadványban megnevezett tanúk – a Panaszos által megjelölt témákra tekintettel – érdemi információval nem szolgálhattak.

A Panaszos testvére meghallgatásának indoka a beadvány szerint, mert nevezett ment a Panaszosért az orvoshoz az előállítás napján és a Panaszos „*akkori*” állapotáról „*tud vallomást tenni*”. Mivel a Panaszos „*akkori állapot*” az Ügyészség eljárásában volt releváns, azonban az alapintézkedésnél nem volt jelen, ezért meghallgatása indifferens.

* meghallgatásának indoka, amely szerint „*Nevezett hallotta az intézkedő rendőrök személyekkel kapcsolatos megjegyzéseit, kommunikációját, láthatta az intézkedés egyes elemeit, a helyszínre érkező/lévő rendőri gépjárművek számát*” a rendőri intézkedés során nem bír jelentőséggel, mivel a hangnem vonatkozásában panasz, illetve a rendőri létszám tekintetében ellentmondás nem merült fel.

* meghallgatásának indoka, amely szerint „*Nevezettet beküldte az egyik rendőr a házába. A pontos rendőri kommunikációt Ő tudja elmondani*” a tényállás megállapítása szempontjából irreleváns.

* meghallgatásának indokaként szereplő, „*Nevezett az intézkedés alatt hallotta „nyögéseimet,*” az ügyészségi eljárásban a „*bántalmazással*” kapcsolatban merülhetett volna fel.

* meghallgatására vonatkozó indítvány indifferens, mivel a beadvány szerint „*Nevezett látta a helyszínen lévő rendőrautókat*”, ugyanis a rendőri létszám és gépjárművek mennyiségének tekintetében nem merült fel ellentmondás.

VIII.

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 97. § (4) bekezdése alapján:

„A bíróság határozatának rendelkező része és indokolása a megismételt eljárásban és a cselekménynek a bíróság határozatával elrendelt megvalósítása során köti az eljáró közigazgatási szerveket.”

⁵ Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete 7. oldal, 5. bekezdés;

IX.

A panasz vizsgálata során az alábbiakat állapítottam meg.

1. Az elfogás jogszerűsége, annak körülményei (az alkoholszonda alkalmazásának hiánya)

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályok bírnak jelentőséggel:

Az Rtv. 1. § (2) bekezdés 4. pontja, 13. § (1) és (2) bekezdése, 33. § (1) bekezdés a) pontja, 44. § (1) bekezdés b), c) és d) pontja, a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 8. § (1) és (3) bekezdése, 28. § (1) bekezdése, a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 236. § (1) bekezdése, 240. § (3) bekezdése.

A Panaszos sérelmezte az elfogás jogszerűségét, annak körülményeit, illetőleg azt, hogy alkoholszondát nem alkalmaztak vele szemben.

A Panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták a közlekedési rendszabályok megtartásának ellenőrzése céljából. Vele szemben – az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontja alapján – Dräger alkoholszondát alkalmaztak, amely – figyelemmel a Btk. 236. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő járművezetés ittas állapotban vétség – bűncselekmény elkövetésének gyanúját vetette fel a műszeres mérés során kapott 1,02 milligramm/liter ezrelék levegőalkoholkoncentráció érték alapján a Panaszossal szemben.

Az intézkedés alá vont Panaszost az intézkedő rendőr tájékoztatta, hogy további intézkedés megtétele miatt előállítja a Rendőrkapitányságra és az orvosi ügyeletre mintavétel céljából. A rendőr főtorzsórmester asszony a szolgálati gépkocsinhoz lépett, hogy írásban is nyilatkoztassa a Panaszost az alkoholfogyasztás tényéről a 27/2010. (OT.14) ORFK utasítás 1. számú melléklete szerint.

A nyilatkozat kitöltésére azért nem kerülhetett sor, mert a Panaszos addigi együttműködő magatartása megváltozott, kivonta magát az intézkedés alól, ordítani kezdett és az utcát hosszában elválasztó töltés lépcsőjén felszaladt.

A határozat V. részében megállapított tényállásra figyelemmel a Panaszos szembeni rendőri intézkedés jogalapja – az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontjában biztosított felhatalmazás alapján – a közlekedési rendszabályok megtartásának ellenőrzése, valamint az elfogásának és előállításának célja a vizeletvétel és véralkohol-vizsgálat céljából történő vérvétel, mintavétel biztosítása volt.

A Panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a Szolgálati Szabályzat 28. § (1) bekezdése alapján elfogást foganatosítottak, mivel az előzetes műszeres mérés alapján a levegőalkoholkoncentráció mértéke meghaladta a bűncselekményi mértéket. A személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedés az Rtv., valamint a Szolgálati Szabályzat rendelkezései alapján jogszerű, szakszerű és arányos volt.

A fentiek alapján a benyújtott panasz alaptalan.

2. A kényszerítő eszközök (testi kényszer, bilincs és vegyi eszköz) alkalmazása

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályok bírnak jelentőséggel: Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése, 16. § (1) bekezdése, 17. § (1) bekezdése, 19. § (1) bekezdése, 47. §-a, 48. § b), c) és d) pontja, 49. § (1) bekezdés a) és b) pontja, Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdése, 39. § (2) bekezdés a) és c) pontja, 40. § (1) bekezdése, 41. § (1) bekezdés c) pontja, 41. § (4) bekezdés b) pontja, 41. § (6) bekezdés a) pontjának aa) alpontja.

A Panaszos sérelmezte, hogy annak ellenére bilincselték meg, hogy együttműködő volt, illetve a rendőrök „*spray-vel*” többször lefújták.

Megállapítottam, hogy a Panaszos a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni passzív, aktív ellenszegülő, majd támadó magatartása miatt a rendőr törzsőrmester által többször – az Rtv. 49. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján, figyelemmel a Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdés a) és c) pontjára – alkalmazott vegyi eszköz nem vezetett eredményre, ezért – az Rtv. 47. §-a alapján – a Panaszos ellenszegülésének megtörésére testi kényszert, illetve – az Rtv. 48. § b), c) és d) pontja és Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés d) pontja alapján, figyelemmel a (4) bekezdés b) pontjára – a Panaszos támadásának és szökésének megakadályozására, valamint az ellenszegülésének megtörésére a Panaszossal szemben – kezeinek hátra helyzetben történő rögzítésével – bilincset alkalmazott.

Az Rtv. 19. § (1) bekezdése értelmében a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény, vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni és a rendőr utasításának engedelmeskedni. Ennek alapján egy rendőri intézkedés jogszerűségének, vagy jogszerűtlenségének megállapítása nem az intézkedés alá vont személy, vagy más jelenlévő állampolgár feladata. Ennek értelmében az állampolgár nem mérlegelheti, hogy a hivatalos személy eljárása jogszerűtlen, vagy sem, ugyanis az Rtv. hivatkozott 19. § (1) bekezdése szerint „*a rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül kétséget kizáróan megállapítható*”. A bírói gyakorlat ide vonatkozóan több évtizedes döntéseket tartalmaz, amelynek lényege a következő: „*akkor nem jogszerű a hivatalos személy eljárása, ha minden mérlegelés szükségessége nélkül és félreismerhetetlenül kétséget kizáró határozottsággal jogszerűtlennek mutatkozik*”⁶ – ahogy erre a Kúria is rámutatott egy büntető elvi döntésében.

Megállapítottam, hogy a Panaszos a rendőri intézkedés alól kivonta magát, elszaladt és ellenszegült a jogszerű rendőri intézkedésnek, valamint támadólag lépett fel a rendőrrel szemben, ezáltal jogszerűen került sor vele szemben vegyi eszköz, testi kényszer, illetőleg az intézkedés eredményes befejezése érdekében bilincs alkalmazására.

A fentiek alapján a benyújtott panasz alaptalan.

3. A ruházat és jármű átvizsgálása

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályok bírnak jelentőséggel:

⁶ 30/2012. számú büntető elvi döntés

Az Rtv. 29. § (6) bekezdése, 31. § (1) bekezdése, a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 175/2003. (X.28.) Korm. rendelet mellékletének a) pontja, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 198. § (1) bekezdése.

A Panaszos sérelmezte, hogy a helyszínen hagyott gépkocsiját a rendőrök átkutatták, beleértve a csomagtartót is, elvették a Meharis szivarjait és a bicskáját, amelyet „*kizárólag a kocsiban*” tart, és ezeket a tárgyakat nem kapta vissza.

Az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján, mivel a Panaszossal szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak, ezért ruházat átvizsgálásra is sor került.

A ruházat átvizsgálás során a Panaszos nadrágjának zsebéből előkerült egy kb. 10 cm pengehosszúságú bicska, amely – *a Korm. rendelet mellékletének a) pontja alapján* – közbiztonságra különösen veszélyes eszköznek minősül, ezért annak közterületen birtoklásával – *a Szabs. tv. 198. § (1) bekezdése alapján* – a Panaszos a közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértés tényállását valósította meg.

A közbiztonságra különösen veszélyes eszközt a rendőri intézkedés során, figyelemmel a Szabs. tv. 18. § (1) bekezdés b) pontjára a rendőrök a helyszínen elvették és szabálysértési feljelentést tettek a Panaszos ellen.

Mivel a Panaszos gépkocsijában több értékes szerszám is volt, ezért a szolgálatirányító parancsnok intézkedett annak biztonságos őrzésére vonatkozóan, amely során a gépkocsit betárolásra autómentővel elszállították. A Panaszos gépkocsija – *az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján* – átvizsgálásra került.

A szivarjainak „*eltulajdonításával*” kapcsolatban tett panasz kizárólagosan ügyészségi hatáskörben bírálható el, ezért ennek a kérdésnek a vizsgálatára a jelen eljárás nem terjedhet ki.

A Panaszos ruházatának átvizsgálására az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján került sor, mivel vele szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak, illetve a törvény lehetővé teszi, hogy a ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálja.

A Panaszos ruházatának átvizsgálására úgy került sor, hogy az érintett részére az a lehető legkisebb sérelemmel járt. Az intézkedést nem sérelmezte.

A hatályos jogszabályok a ruházat átvizsgálás módjára vonatkozóan – *figyelemmel az Rtv. 31. § (2) bekezdésében foglaltakra* „*a ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremsértő módon.*” – egyéb megkötést nem tartalmaznak. Megállapítottam, hogy a hivatkozott jogszabályi kötelezettségének a ruházat átvizsgálást foganatosító rendőr eleget tett.

A fentiek alapján a benyújtott panasz alaptalan.

4. Az olvasó szemüvegét nem használhatta

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabály bír jelentőséggel:
Az Rtv. 2. § (1) bekezdése.

A Panaszos sérelmezte, hogy bár jelezte, hogy nem tudja elolvasni, mit ír alá, mert szemüvegét visel olvasáshoz és az a kocsiban maradt, azt nem biztosították részére.

A Panaszos a rendőri intézkedés során panasszal nem élt, figyelmét felhívták, hogy az intézkedéssel kapcsolatban hol és milyen módon élhet panasszal. Az előállítás időtartamáról igazolást kapott.

A Panaszos nem jelzett az intézkedő rendőrök felé olyan tényt, hogy az olvasáshoz szemüvegre lenne szüksége. Az iratok aláírása előtt szóban is felolvasásra kerültek, az előzetes szóbeli tájékoztatást követően a Panaszos azokat elolvasta, megértette, tudomásul vette, aláírta. Bárminemű írásra, olvasásra vonatkozó korlátozottságáról az intézkedő rendőröket nem tájékoztatta.

Ezt erősíti az ügyeletes orvos által kiállított ambuláns adatlap tartalma is, amelyben a kórelőzmény rovatban szerepel, hogy *„Rendőrség hozza vér, vizelet vételre ittas vezetés miatt. Panasza nincs”*.

Megállapítottam, hogy a mintavétel adminisztrációja során a Panaszos nem jelzett az intézkedő rendőrök felé olyan tényt, hogy az olvasáshoz szemüvegre lenne szüksége.

Ezzel kapcsolatban a Bíróság ítéletében *„megállapította, hogy a felperesnek [a Panaszosnak] a peres eljárás során nem sikerült azt igazolnia és bizonyítania, hogy bármiféle módon jelezte volna a rendőröknek azt, hogy olvasó szemüvegre van szüksége, hiszen az iratokat jóváhagyólag aláírta az elbocsátását megelőzően, azokra semmiféle olyan megjegyzést nem fűzött, hogy a tartalmukat nem ismeri, mivel olvasó szemüvegének hiányában azokat átolvasni nem tudta. Így a bíróság e körben azt állapította meg, hogy helyes volt az alperesi [ORFK] határozat, amikor a panaszt e körben elutasította.”*⁷

A fentiek alapján a benyújtott panasz alaptalan.

5. A jegyzőkönyvből nem kapott példányt

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályok bírnak jelentőséggel:
Az Rtv. 33. § (4) bekezdése, a Szolgálati Szabályzat 5. § (6) bekezdése.

A Panaszos sérelmezte, hogy a *„történekről”* a felesége megítélése szerint kellett volna kapnia *„jegyzőkönyvet”*, azonban az ügy előadója azt nyilatkozta, hogy *„nincs jegyzőkönyv, nincs ügyiratszám és ha lenne sem adnák ki, mert azt ők maguknak írták.”*

A hatályos Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállított részére az *„előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani”*, azonban olyan kötelezettség nem terheli a rendőrséget, hogy az előállításról készített jelentésből bocsásson egy példányt a személyi szabadságában korlátozott személy rendelkezésre. Nincs olyan jogszabályi kötelezettsége a rendőrségnek,

⁷ Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélet 7. oldal, 2. bekezdés;

hogy a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről jegyzőkönyvet kellene felvenni, ehelyett jelentés készül, amelyből nem kell adni egy példányt az előállított, elfogott személynek.

A Panaszos gyanúsítottént történő kihallgatására nem került sor, ezért részére jegyzőkönyv átadási kötelezettség sem merült fel.

Mivel a panaszbeadványban megfogalmazott „jegyzőkönyv” kifejezés az elfogásról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról készített rendőri jelentésre utal, ezért a Panaszos vonatkozásában a Rendőrkapitányság részéről nem állt fent olyan kötelezettség, amely alapján az igazoláson kívül egyéb iratot át kellett volna adni.

A fentiek alapján a benyújtott panasz alaptalan.

X.

Az Rtv. 93/A. § (7) bekezdés második mondata alapján:

„Ha az országos rendőrfőkapitány, valamint a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, illetve a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója határozatban eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

1. A rendőri álláspont érdemi alátámasztásának hiánya a Panaszos sérüléseivel kapcsolatban

A Panasztestület megállapította a Panaszos testi épséghez való jogának sérelmét a rendőri álláspont érdemi alátámasztásának hiánya miatt, mivel abban az esetben, amikor súlyos erőbehatás feltételezhető, a rendőrségnek tételesen alá kellett volna támasztani saját álláspontját, amely szerint nem történt bántalmazás. Azonban ezt a rendőrség elmulasztotta, érdemben nem adott magyarázatot arra, hogy a Panaszos sérülései hogyan keletkeztek.

A Panasztestület állásfoglalásával az alábbi tényállás és a kifejtett jogi indokok alapján nem értek egyet.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 29. § a) és c) pontja alapján kizárólag az ügyészség végzi a nyomozást a rendőrség hivatásos állományú tagja által elkövetett, nem katonai büntetőeljárásra tartozó bűncselekmény, illetve bármilyen bűncselekmény gyanúja esetén.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítottam, hogy a Panaszos feljelentése alapján a Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya nyomozást folytatott.

A Panaszos által a bántalmazás és a személyes tárgyai „jogtalan visszatartása” vonatkozásában előterjesztett panasz – a hivatkozott törvényi rendelkezésekre tekintettel – hatáskör hiányában nem bírálható el, ezért a jelen határozatban foglalt döntés arra nem terjed ki, szemben a Panasztestület állásfoglalásával.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Határozatom a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 323. § (1)-(3) bekezdésén, 75. §-án, XLVI. fejezete, 605. §-án, 608. §-án, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 29. § (1) bekezdésén, 39. § (1) és (6) bekezdésén, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdésén, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 62. § (1)-(2) és (4) bekezdésén, 81. § (1) bekezdésén, 113. § (1) bekezdés a) pontján, 114. §-án, 116. § (1)-(2) bekezdésein és (4) bekezdés a) pontján, 35. § (1) és (3) bekezdésein alapul.

A jogorvoslati jogosultságról, valamint a jogérvényesítés módjáról az Ákr. 81. § (1) bekezdésére, az Ákr. 113. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint a 114. § (1) bekezdés I. fordulatára, illetőleg a 116. § (4) bekezdés a) pontjára, továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59. § (1) bekezdésére és a 62. § (1) bekezdés h) pontjára tekintettel adtam tájékoztatást.

Budapest, 2018. augusztus „ ”.

**Dr. Balogh János r. vezérőrnagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**